Hoorn, 9 november 2025

Commissievergadering 11 november 2025

Onderwerp: toelichting agenda punt 5. Uitbreiding Bunker Museum Terschelling

Geachte leden van de Raad,

U behandelt aanstaande dinsdagavond in de Commissievergadering onder punt 5. ”De uitbreiding van het Bunker Museum Terschelling”.

De planvorming kent al een lange geschiedenis. Medio 2021 kregen wij een telefoontje uit Overloon. Het Oorlogsmuseum Overloon bood ons een Würzburg Riese radar aan. De Würzburg Riese is een schotel antenne radar met een diameter van 7,5m1en is op een onderbouw met cabine bevestigd. De gehele installatie is, wanneer deze operationeel is, ongeveer 12 meter hoog. Op de Tiger waren in de oorlog twee van deze schotelradars opgesteld. Voor het Bunker Museum een unieke kans om een heel bijzonder object toe te voegen aan de eigen collectie.

Wel werd onmiddellijk duidelijk dat plaatsing van de radar niet eenvoudig zou worden. De twee oorspronkelijke opstel locaties van de deze radar vallen buiten het Museum terrein dat de Stichting in erfpacht van Staats Bosbeheer heeft verkregen. Ook de schotel van dun aluminium, gemaakt door de Zeppelin fabrieken, is in de zoute buitenlucht uiterst kwetsbaar. Daarom kwam het bestuur tot de conclusie dat de radar, wanneer we deze op de stelling op willen stellen, alleen in een gebouw zou kunnen. Helaas is er op de stelling geen enkel object en of gebouw waarin deze radar kan worden opgesteld. In ons overleg met de terreineigenaar werd al snel duidelijk dat er in het gebied geen verder bebouwd oppervlak mag worden toegevoegd. Daarmee kwam de optie van een nieuw expositiegebouw te vervallen.

In 2022 werd aan architectenbureau PLATFORM.ARCHI uit Loosdrecht opdracht gegeven te onderzoeken op welke wijze de radar zou kunnen worden geëxposeerd waarbij de volgende uitgangspunten werden meegegeven:

- De radar dient volledig opgebouwd te worden (reken met een hoogte van 13 meter en een draaicirkel van 10 meter)
- De locatie dient zich te bevinden binnen de grenzen van het erfpachtgebied.
- De radar dient binnen c.q. overdekt te worden opgesteld.
- Er mag geen bebouwd oppervlak toegevoegd worden.
- De C2000 mast achter het Bezoekerscentrum moet voor derden bereikbaar blijven,
- Het tracé van kabel en leidingen naar de C2000 mast is een “hard” gegeven.

Met deze randvoorwaarden is door het architectenbureau een eerste schetsontwerp gemaakt.

Het gepresenteerde schetsplan resulteerde, na onderzoek van alle mogelijk andere opties, in de bouw van een nieuwe bunker waarin de radar vervolgens zal worden geplaatst.

Een ondergrondse gang vanuit het Bezoekerscentrum naar de nieuwe bunker vormt de verbinding tussen de entree van het museum met de nieuwe ondergrondse expositieruimte.

Deze gang is noodzakelijk om de toegang tot de C2000 mast te waarborgen.

Na een positieve reactie van het bestuur van de Stichting werden vertegenwoordigers van SBB, de wethouder en een vertegenwoordiging van het ambtelijk apparaat van de gemeente Terschelling uitgenodigd om ook aan deze partijen de plannen voor te leggen. In deze bijeenkomst gehouden eind 2021 waren er alleen maar positieve reacties. Aan het eind van de presentatie werd door alle aanwezige partijen groen licht gegeven om het plan verder uit te werken. Het reeds bij de ruimtelijke ontwikkeling van Dellewal betrokken stedenbouwkundige bureau BugelHajema kreeg de opdracht het bouwplan ruimtelijk te onderbouwen en alle benodigde natuurtoetsen te organiseren.

Met de invoering van de Omgevingswet en de steeds weer wijzigende regelgeving met betrekking tot de stikstof regelgeving en veranderende salderingsregelingen is uiteindelijk een aanvraag Omgevingsvergunning, welke voldoet aan alle huidige regelgeving, begin juli 2025 ingediend.

Vervolgens bleek dat door interne omstandigheden bij de afdeling VTH van de gemeente de aanvraag over een periode van acht en een halve week in een lade was blijven liggen.

Na excuses werd ons gevraagd de vergunning in te trekken omdat de aanvraag niet helemaal juist was ingevuld. De lopende aanvraag is door ons ingetrokken en op 7 oktober 2025 is onder nummer 20251007 01300 000 een nieuwe definitieve aanvraag ingediend in het omgevingsloket van de gemeente Terschelling.

Het volledige bouwplan zal in twee delen worden aangevraagd. Nu is de aanvraag voor de bouw van een nieuwe bunker ingediend. Dit gebouw, volledig afgedekt met grond, krijgt een tijdelijke entree. Deze aanvraag blijft binnen de stikstof richtlijnen van de overheid. Het tweede bouwdeel betreft de ondergrondse verbinding. Deze zal met een nieuwe Aerius berekening later worden ingediend.

Naast het overleg tussen gemeente Terschelling en SBB heeft er overleg plaats gevonden met de eigenaren van de naastgelegen recreatiewoningen (voormalige Duitse toiletgebouw op de stelling). De familie Blommenstijn heeft geen bezwaren tegen de uitbreiding van het Bunker Museum.

Daarnaast willen wij nog opmerken dat er op dit moment een overleg plaats vindt tussen SBB, als eigenaar van de grond, het bestuur van de Stichting Bunkerbehoud Terschelling en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed waarbij de Tigerstelling mogelijk de Rijks Monumenten status zal krijgen.

De Rijksdienst is op de hoogte van het voornemen en heeft geen bezwaren tegen deze uitbreiding van het Tiger complex.

Namens de Stichting Bunkerbehoud Terschelling

Jort Spanjer voorzitter.